T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

SAMSUN SU VE KANALİZASYON İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

www.balioglu.net

2020 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2021

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00
www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr
İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 11
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 11
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 12
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 12
6. DENETİM GÖRÜŞÜ 15
7. DENETİM BULGULARI 15
8. EKLER 38

www.balioglu.net

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu 3
Tablo 2: 2020 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu 4
Tablo 3: 2020 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu 5
Tablo 4: 2020 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu 6
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri 7
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri 8
Tablo 7: SASKİ'nin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler 9
Tablo 8: Birikmiş Amortisman Tutarı, Kayıtlı Değerinden Fazla Olan Duran Varlık Kalemleri 16
Tablo 9: SASKİ'nin 31.12.2020 Tarihi İtibariyle Vadesine Göre Yapılandırılmış Alacakları 18
Tablo 10: 31.12.2020 Bilançosunda 250, 251, 252 Hesaplarının Değeri 20
Tablo 11: Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabında İzlenen Varlıklar 23
Tablo 12: Yıllar İtibarıyla Su Kayıp Oranları 24
Tablo 13: Kısımlara Bölünen Bazı Mal ve Hizmet Alımları 31
Tablo 14: Bazı Yapım İşlerinde Verilen Süre Uzatımları İle Sebepleri 33

www.balioglu.net

KISALTMALAR

CBS: Coğrafi Bilgi Sistemi

KDV: Katma Değer Vergisi

KHK: Kanun Hükmünde Kararname

SASKİ: Samsun Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü

TL: Türk Lirası

www.balioglu.net

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Bazı Duran Varlıkların Birikmiş Amortismanlarının Kayıtlı Tutardan Fazla Olması

2. Büyükşehir Belediyesinden Tahsil Edilmesi Gereken Yağmur Suyu Uzaklaştırma Giderlerinin Muhasebe Kayıtlarına Alınmaması

3. Çeşitli Kanunlar ile Yapılandırılmış Alacakların Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı'nda İzlenmemesi

4. Geçici Kabulü Yapılan Bazı Yapım İşlerinin İlgili Varlık Hesabı'na Aktarılmaması

5. Kurum Taşınmazlarının Tespit ve Muhasebe Sistemine Kayıt İşlemlerinin Birbiriyle Tutarlı ve Tam Yapılmaması

6. Diğer Kamu Kurumlarına Taşınmaz Tahsis İşlemlerinin Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması

7. Hurdaya Ayrılan Duran Varlıkların Kayıt Altına Alınmaması ve Takip İşlemlerinin Tam ve Doğru Bir Şekilde Yapılmaması

www.balioglu.net

B. Diğer Bulgular

1. İçme Suyu Temin ve Dağıtım Sistemlerindeki Su Kayıp-Kaçak Oranının Yüksek Olması

2. İşçilere Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmaması

3. İşverenlerin Hakedişinden Kesilen Asgari Ücret Destek Primlerinin Hazine Hesaplarına Aktarılmayarak Emanet Hesabı'nda Bekletilmesi ve İşsizlik Sigortası Fonuna Aktarılıp Aktarılmayacağına İlişkin Gerekli Başvuruların Yapılmaması

4. Su Kayıpları Tebliğinde Bahsedilen Bazı İşlerin Yapılmaması

5. Tek Seferde İhale ile Temin Edilebilecek Bazı Mal ve Hizmet Alımlarının Kısımlara Bölünmesi

6. Yapım İşlerinde Yeterli Değerlendirme Yapılmadan Süre Uzatımları Verilmesi

7. Harcamalara Katılma Paylarına İlişkin Uygulama Hataları Olması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Samsun Su ve Kanalizasyon İdaresi İdaresi Genel Müdürlüğü (SASKİ), Bakanlar Kurulunun 15.12.1994 tarih ve 94/6372 sayılı kararı ile kurulmuştur. Samsun Su ve Kanalizasyon İdaresi İdaresi Genel Müdürlüğü, Samsun Büyükşehir Belediyesine bağlı müstakil bütçeli ve kamu tüzel kişiliğini haiz bir kuruluştur.

Bakanlar Kurulu kararının yayımlandığı tarihten sonra çalışmalarına başlayan Genel Müdürlük, 10.01.1995 tarihi itibariyle teşkilatlanmasını tamamlayarak hizmete başlamıştır.

6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile hizmet sınırları, il mülki sınırlarına genişletilmiştir. Samsun Büyükşehir Belediyesinin il mülki sınırları içerisinde bulunan tüm ilçe ve mahalleler SASKİ Genel Müdürlüğünün hizmet alanı kapsamındadır.

www.balioglu.net

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde mahalli idare; yetkileri belirli bir coğrafi alan ve hizmetlerle sınırlı olarak kamusal faaliyet gösteren belediye, il özel idaresi ile bunlara bağlı veya bunların kurdukları veya üye oldukları birlik ve idare olarak tanımlanmıştır. Buna göre SASKİ de bağlı idare olarak Samsun Büyükşehir Belediyesi tarafından kurulduğundan mahalli idare olup 5018 sayılı Kanun hükümlerine tabidir.

2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un Ek 5'inci maddesinde yer alan; "*Bu Kanun diğer büyükşehir belediyelerinde de uygulanır.*" hükmü gereğince SASKİ faaliyetlerini 2560 sayılı Kanun'da belirtilen esaslar dahilinde yürütmektedir.

Genel Müdürlüğün görev, yetki ve sorumlulukları 2560 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre, ana başlıklar itibarıyla, Genel Müdürlüğün yetki, görev ve sorumlulukları şunlardır:

İçme, kullanma ve endüstri suyu ihtiyaçlarının her türlü yeraltı ve yer üstü kaynaklarından sağlanması ve ihtiyaç sahiplerine dağıtılması için; kaynaklardan abonelere ulaşıncaya kadar her türlü tesisin etüt ve projesini yapmak veya yaptırmak, bu projelere göre tesisleri kurmak veya kurdurmak, kurulu olanları devralıp işletmek ve bunların bakım ve

onarımını yapmak, yaptırmak ve gerekli yenilemelere girişmek,

Kullanılmış sular ile yağış sularının toplanması, yerleşim yerlerinden uzaklaştırılması ve zararsız bir biçimde boşaltma yerine ulaştırılması veya bu sulardan yeniden yararlanılması için abonelerden başlanarak bu suların toplanacakları veya bırakacakları noktaya kadar her türlü tesisin etüt ve projesini yapmak veya yaptırmak; gerektiğinde bu projelere göre tesisleri kurmak ya da kurdurmak; kurulu olanları devralıp işletmek ve bunların bakım ve onarımını yapmak, yaptırmak ve gerekli yenilemelere girişmek,

Bölge içindeki su kaynaklarının, deniz, göl, akarsu kıyılarının ve yeraltı sularının kullanılmış sularla ve endüstri artıkları ile kirletilmesini, bu kaynaklarda suların kaybına veya azalmasına yol açacak tesisi kurulmasını ve bu tür faaliyetlerde bulunulmasını önlemek, bu konuda her türlü teknik, idari ve hukuki tedbiri almak,

Su ve kanalizasyon hizmetleri konusunda hizmet alanı içindeki belediyelere verilen görevleri yürütmek ve bu konulardaki yetkileri kullanmak,

Her türlü taşınır ve taşınmaz malı satın almak, kiralamak, ekonomik değeri kalmamış araç ve gereçleri satmak, su ve kanalizasyon idaresinin hizmetleriyle ilgili tesisleri doğrudan doğruya yahut diğer kamu veya özel kuruluşlarla ortak olarak kurmak ve işletmek, bu maksatla kurulmuş veya kurulmakta olan tesislere iştirak etmektir.

www.balioglu.net

Diğer yandan, mahalli idarelerin görev ve sorumluluklarının takibinde İçişleri Bakanlığı ile birlikte Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yetkilendirilmiştir. Mahalli idarelerin; denetim ve soruşturma faaliyetleri İçişleri Bakanlığının, bu idarelerin iş ve işlemlerine dair mevzuatla verilen görevlerin ve hizmetlerin, takibi gibi faaliyetler ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığının (Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğünün) yetkisindedir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

2560 sayılı Kanun'da su ve kanalizasyon idarelerinin organları; Genel Kurul, Yönetim Kurulu, Denetçiler ve Genel Müdürlük olarak sayılmıştır.

Bahsi geçen Kanun'un 4'üncü maddesine göre Samsun Büyükşehir Belediye Meclisi, SASKİ Genel Kurulu olarak görevli ve yetkilidir. Ayrıca Genel Kurul, Samsun Büyükşehir Belediye Başkanının görüşülmesini önerdiği işleri görüşüp karara bağlar.

Yönetim Kurulu, bir başkanla beş üyeden oluşur. Büyükşehir Belediye Başkanı

Yönetim Kurulunun başkanıdır. Belediye Başkanının bulunmaması halinde, Genel Müdür Yönetim Kuruluna başkanlık eder. Genel Müdür ile genel müdür yardımcılarından hizmette en eski olanı, hizmette eşitlik halinde yaşlı bulunan Yönetim Kurulunun tabii üyesidirler. Yönetim Kurulunun diğer üç üyesi Büyükşehir Belediye Başkanının teklifi ve Çevre ve Şehircilik Bakanının onayı ile atanır.

Daire başkanları, teftiş ve kontrol kurulu başkanı ve 1'inci hukuk müşaviri genel müdürün teklifi, yönetim kurulunun kararı ve büyükşehir belediye başkanının onayı ile müdürler, teknik elemanlar, avukatlar, müfettişler, daire başkan yardımcıları ve doktorlar genel müdürün teklifi üzerine yönetim kurulu kararı ile Su ve Kanalizasyon İdaresinin diğer personeli genel müdür tarafından atanmaktadır.

SASKİ Genel Müdürlüğü personeline ilişkin bir diğer düzenleme 5393 sayılı Belediye Kanun'un 49'uncu maddesinde yer almaktadır. Buna göre norm kadro ilke ve standartları Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Devlet Personel Başkanlığı tarafından müştereken kararlaştırılır ve kurum norm kadroları bu ilke ve standartlar çerçevesinde belediye meclisi kararıyla belirlenir.

SASKİ Genel Müdürlüğünde çalışan memurlar 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi olup sözleşmeli personel ise 657 sayılı Kanun'un 4/B maddesi ile 5393 sayılı Kanun'un 49'ncu maddesine göre çalıştırılabilmektedir. İşçiler 1475 ve 4857 sayılı İş Kanunlarına ve 696 sayılı KHK kapsamında çalıştırılanlar da 696 sayılı KHK ile 1475 ve 4857 sayılı İş Kanunlarına tabi olup tüm personelin sosyal güvenlik işlemleri 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca gerçekleştirilmektedir.

SASKİ hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan personele ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	**İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı**	**Dolu Kadro Sayısı**
Memur	600	292
Sözleşmeli Personel	0	17
Kadrolu İşçi	387	210
Geçici İşçi	21	20
TOPLAM	**1.008**	**539**
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	-	767

SASKİ'nin doğrudan hissedarı olduğu toplam 1 adet şirket bulunmaktadır.

www.balioglu.net

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 4'üncü maddesinde mahalli idare; yetkileri belirli bir coğrafi alan ve hizmetlerle sınırlı olarak kamusal faaliyet gösteren belediye, il özel idaresi ile bunlara bağlı veya bunların kurdukları veya üye oldukları birlik ve idare olarak tanımlanmıştır. Buna göre SASKİ de bağlı idare olarak Samsun Büyükşehir Belediyesi tarafından kurulduğundan mahalli idare olup 5018 sayılı Kanun hükümlerine tabidir.

5018 sayılı Kanun'un 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır.

Mahalli idareler bütçe işlemlerini 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda yer alan bütçe ilkeleri doğrultusunda, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirmektedir.

SASKİ'nin 2020 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

www.balioglu.net

Tablo 2: 2020 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E-Kod1	Giderin Türü	Geçen Yıldan Devreden Ödenek (TL)	Bütçe İle Verilen Ödenek (TL)	Ek Ödenek (TL)	Eklenen / Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)
1	Personel Giderleri	0,00	61.214.007,00	0,00	1.314.678,61	62.528.685,61	59.312.307,20	3.216.378,41
2	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	0,00	9.910.002,00	0,00	255.000,00	10.165.002,00	9.484.116,89	680.885,11
3	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	0,00	258.243.686,00	0,00	-3.377.761,44	254.865.924,56	249.267.085,60	5.598.838,96
4	Faiz Giderleri	0,00	8.300.013,00	0,00	17.124.545,73	25.424.558,73	25.254.201,23	170.357,50
5	Cari Transferler	0,00	4.100.002,00	0,00	997.000,00	5.097.002,00	5.007.615,64	89.386,36
6	Sermaye Giderleri	0,00	116.901.369,00	40.000.000,00	24.891.531,55	181.792.900,55	179.317.498,75	2.475.401,80
7	Sermaye Transferleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
8	Borç Verme	0,00	10.000,00	0,00	0,00	10.000,00	0,00	10.000,00

9	Yedek Ödenek	0,00	41.320.921,00	0,00	-41.204.994,45	115.926,55	0,00	115.926,55
Toplam		**0,00**	**500.000.000,00**	**40.000.000,00**	**0,00**	**540.000.000,00**	**527.642.825,31**	**12.357.174,69**

SASKİ'nin 2020 mali yılı bütçesi ile 500.000.000,00 TL ödenek öngörülmüş olup yıl içinde eklenen ödenekle birlikte 2020 yılı ödenek toplamı 540.000.000,00 TL olmuştur. Yıl içinde 527.642.825,31 TL Bütçe Gideri yapılmış, 12.357.174,69 TL ödenek iptal edilmiştir.

SASKİ'nin 2020 yılı Bütçesi "(A) Ödenek Cetvelinde" 540.000.000,00 TL ödenek, "(B) Gelirlerin Ekonomik Sınıflandırılması" cetvelinde ise 450.000.000,00 TL gelir tahmini öngörülmüş olup gider bütçesindeki ödenek toplamı ile gelir bütçesinde tahmin edilen gelir toplamı arasındaki fark, Finansmanın Ekonomik Sınıflandırılması Cetvelindeki borçlanma, borç ödemeleri ve likidite amaçlı banka hesabında tutulan nakit karşılığı ile gösterilen 90.000.000,00 TL ile giderilmiş olup bütçe denkliği sağlanmıştır.

Tablo 3: 2020 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00%
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	366.200.001,00	327.801.777,37	174.220,33	327.627.557,04	89,47%
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	10,00	1.943.777,90	0,00	1.943.777,90	19437779,00%
05- Diğer Gelirler	84.149.982,00	96.746.558,73	2.361,07	96.744.197,66	114,97%
06- Sermaye Gelirleri	2,00	0,00	0,00	0,00	0,00%
08-Alacaklardan Tahsilat	5,00	0,00	0,00	0,00	0,00%
09- Red ve İadeler	-350.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00%
Toplam	**450.000.000,00**	**426.492.114,00**	**176.581,40**	**426.315.532,60**	**94,74%**

www.balioglu.net

Buna göre 2020 yılında net bütçe geliri % 94,74 seviyesinde gerçekleşmiştir. Alınan bağış ve yardımlar (%19437779,00) ve diğer gelirler (%114,97) beklenenin çok üstünde, teşebbüs ve mülkiyet gelirleri ise (%89,47) beklenenin çok altında gerçekleşmiştir.

Alınan bağış ve yardımlar kaleminin beklentilerin üstünde gerçekleşmesinde, çevre kirliliğinin önlenmesi faaliyetleri ile bazı yatırım projelerinde kullanılmak üzere T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından hibe niteliğindeki bazı aktarımlar , diğer gelirler kaleminin beklentilerin üstünde gerçekleşmesinde ise merkezi idare vergi gelirlerinden alınan payların tahmin edilenden fazla olması etkili olmuştur.

Teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinin beklentilerin altında gerçekleşmesinde, pandemi sebebiyle su abonelerinin gelir düzeylerin olumsuz etkilenerek ödeme güçlüğü içine düşmeleri ve su ihtiyacının temel ihtiyaç olması nedeniyle tahakkuk eden ve ödenmeyen tutarların tahsili için gerekli olan birçok prosedürün (kesme, icra takibi v.b.) uygulanamaz hale gelmesi etkili olmuştur.

www.balioglu.net

Tablo 4: 2020 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe (Başlangıç) Ödeneği (TL)	Ek Ödenek (TL)	Net Bütçe Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	61.214.007,00	0,00	61.214.007,00	59.312.307,20	96,89%
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	9.910.002,00	0,00	9.910.002,00	9.484.116,89	95,70
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	258.243.686,00	0,00	258.243.686,00	249.267.085,60	96,52
04- Faiz Gideri	8.300.013,00	0,00	8.300.013,00	25.254.201,23	304,27
05- Cari Transferler	4.100.002,00	0,00	4.100.002,00	5.007.615,64	122,14
06- Sermaye Giderleri	116.901.369,00	40.000.000,00	156.901.369,00	179.317.498,75	114,29
07- Sermaye Transferleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
08- Borç Verme	10.000,00	0,00	10.000,00	0,00	0,00

09- Yedek Ödenekler	41.320.921,00	0,00	41.320.921,00	0,00	0,00
Toplam	**500.000.000,00**	**40.000.000,00**	**540.000.000,00**	**527.642.825,31**	**97,71**

Buna göre 2020 yılında bütçe giderleri % 97,71 seviyesinde gerçekleşmiştir. Faiz giderlerinde bütçede öngörülen tutar % 204,27, sermaye giderlerinde % 14,29, cari transferlerde ise % 22,14 oranında aşılmıştır. Diğer giderler ise beklenenin altında gerçekleşmiştir.

Faiz giderlerinin beklentilerin üstünde gerçekleşmesinde, başlangıçta öngörülmeyen ancak zorunlu hale gelen makine, teçhizat alımları ile yapım işleri nedeniyle tahminlerin üzerinde harcama yapılması ve pandemi sebebiyle gelirlerin azalması gibi nedenlerle finansman güçlüğü yaşanması ve borçlanma yoluna gidilmesi, buna ek olarak kredi faiz oranlarında görülen yükseliş etkili olmuştur.

Sermaye Giderlerinin beklentilerin üstünde gerçekleşmesinde yıl içinde öngörülmeyen bazı projelerin hayata geçirilmesi, cari transferlerin beklentilerin üstünde gerçekleşmesinde ise yılı içerisinde öngörülenden daha fazla emeklilik işlemi gerçekleşmesine bağlı olarak Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılan ödemelerin tahminlerden fazla olması etkili olmuştur.

SASKİ'nin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2019 yılının 2018 yılına, 2020 yılının 2019 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	**2018 Yılı (TL) (A)**	**2019 Yılı (TL) (B)**	**2020 Yılı (TL) (C)**	**2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]**	**2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]**
Vergi Gelirleri	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00%
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	254.536.443,80	271.565.806,20	327.801.777,37	6,69%	20,71%
Alınan Bağış ve Yardımlar	34,65	65.264,75	1.943.777,90	188.254,26%	2.878,30%
Diğer Gelirler	73.945.324,44	112.930.333,73	96.746.558,73	52,72%	-14,33%
Sermaye Gelirleri	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00%
Toplam	**328.481.802,89**	**384.561.404,68**	**426.492.114,00**	**17,07%**	**10,90%**
Net Toplam	**328.481.802,89**	**384.561.404,68**	**426.492.114,00**	**17,07%**	**10,90%**

www.balioglu.net

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2020 yılında gelirler bir önceki yıla göre 41.930.709,32 TL'lik (%10,90) artış göstermiştir. Bu çerçevede; diğer gelirlerde 16.183.775,00 TL (%-14,33) azalış olmasına rağmen; teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinde 56.235.971,17 TL (%20,71) ve alınan bağış ve yardımlarda 1.878.513,15 TL (%2878,30) tutarlarındaki artışlar toplam artış üzerinde belirleyici olmuştur.

Teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinin artışında, su ve atıksu hizmetlerinden abone sayısının artması ve pandemi sebebiyle su tüketiminin artması gibi nedenlerle daha fazla gelir elde edilmesi; Alınan bağış ve yardımlar kaleminin artmasında ise çevre kirliliğinin önlenmesi faaliyetleri ile bazı yatırım projelerinde kullanılmak üzere T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından hibe niteliğindeki bazı aktarımlar etkili olmuştur.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	46.291.922,30	58.120.837,75	59.312.307,20	25,55%	2,05%
SGK Devlet Prim Giderleri	8.300.782,63	9.162.662,52	9.484.116,89	10,38%	3,51%
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	141.104.416,40	193.500.538,31	249.267.085,60	37,13%	28,82%
Faiz Giderleri	8.770.240,20	10.380.146,32	25.254.201,23	18,36%	143,29%
Cari Transferler	4.035.724,63	4.620.764,03	5.007.615,64	14,50%	8,37%
Sermaye Giderleri	191.672.001,78	120.822.118,77	179.317.498,75	-36,96%	48,41%
Sermaye Transferleri	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00%
Toplam	**400.175.087,94**	**396.607.067,70**	**527.642.825,31**	**-0,89%**	**33,04%**

SASKİ'nin bütçe giderleri toplamı 2020 yılında 2019 yılına göre 131.035.757,61TL (%33,04) artmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde; 2020 yılında personel giderlerinin 1.191.469,45 TL (%2,05), sosyal güvenlik kurumlarına devlet prim giderlerinin 321.454,37 TL (%3,51), mal ve hizmet alım giderlerinin 55.766.547,29 TL (28,82), faiz giderlerinin 14.874.054,91 TL (143,29), cari transferlerin 386.851,61 TL (8,37) ve sermaye giderlerinin 58.495.379,98 TL (48,41) arttığı görülmektedir.

www.balioglu.net

Mal ve hizmet alım giderlerinin artışında, gerek yatırımlara gerekse de mevcut makine, tesisat ve tesislere ilişkin yenileme faaliyetlerine girişilmesi ile girdi fiyatlarındaki yükselişler; faiz giderlerinin artışında 2020 yılı başında öngörülmeyen yapım işleri ile makine ve teçhizat alımları nedeniyle tahmin edilenin üzerinde harcama yapılması ve bu harcamaların bir kısmının borçlanma yoluyla finanse edilmesi, buna ek olarak kredi faiz oranlarındaki artışlarda etkili olmuştur. Sermaye giderlerinin artışında ise, 2020 yılı içinde gerçekleştirmeyi ya da tamamlamayı öngörmediği bazı projeler için harekete geçilmesi etkili olmuştur.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın SASKİ'nin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2020 yılı Faaliyet Gideri 584.802.199,73 TL, Faaliyet Geliri 575.807.405,55 TL olup Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu ise (-) 8.994.794,18 TL olarak gerçekleşmiştir.

SASKİ'nin doğrudan ve/veya dolaylı hissedarı olduğu şirketler aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir:

Tablo 7: SASKİ'nin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	SASKİ'nin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	Samsun Kültür Turizm Tic. A.Ş	500.000,00	25.000,00	%5

SASKİ'nin dolaylı hissedarı olduğu şirket bulunmamaktadır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

SASKİ'nin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibariyle belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca

www.balioglu.net

hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

a) Mizan cetveli

b) Temel mali tablolar

1) Bilanço

2) Faaliyet sonuçları tablosu

3) Nakit akış tablosu

c) Diğer mali tablolar

1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu

2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu

7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu

9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe

www.balioglu.net

Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

www.balioglu.net

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin

hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

www.balioglu.net

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu uyarınca hazırlanan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar, 31.12.2005 tarih ve 26040 3. Mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. İç Kontrol ve Ön Mali kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ve Kurumca uygulanan diğer kontroller doğrultusunda Kurumun iç kontrol sistemi değerlendirilmiştir.

Kontrol Ortamı:

Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğünce 05.02.2009 tarihli Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı Rehberi yayınlanmış olup, kurumlardan iç kontrol

eylem planlarını rehber doğrultusunda hazırlamaları istenilmiştir.

Kurumda mevzuatın öngördüğü şekilde iç kontrolleri geliştirmeye yönelik çalışmalar olmakla birlikte henüz bu faaliyetler sistematik hale getirilmemiştir.

Kurum iç kontrol kurmak amacıyla ilgili "Usul ve Esaslar" ve "Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Rehberi" doğrultusunda ve iç kontrol standartlarının gerektirdiği koşulları sağlayabilmek için İç Kontrol Standartları Eylem Planı çalışmalarına 2009 yılında başlasa da bu tarihten sonra çalışmalara devam edilmemiş ve İç Kontrol Standartları Eylem Planı oluşturulmamıştır. Yeni atanan üst yönetim tarafından mevzuata uygun iç kontrol sistemi oluşturulması için çalışma yapılması planlanmaktadır.

Kurum çalışanlarının iç kontrollerle ilgili bilgi sahibi olmasına yönelik eğitimler yapılmamış olup, bu konuda çalışma yapılması planlanmaktadır.

Kamu görevlileri etik sözleşmesi kurum çalışanlarınca imzalanmıştır.

www.balioglu.net

Kurumun hazırlamış olduğu 2019 yılı Faaliyet Raporu'nda Mali Hizmetler Birim Yöneticisi ve Üst Yönetici adına iç kontrol güvence beyanlarına yer verilmiştir.

Kurumun misyon ve vizyonuna hazırlanan stratejik planda yer verilmiştir, stratejik plan, faaliyet raporu ve performans programı Kurum web sitesinde yer almaktadır.

Kurum birimleri ve personelin görev tanımlarının yazılı olarak belirlenmesine yönelik daha önceki çalışmaların yeterli görülmediğinden, yeni bir çalışma başlanmıştır.

Kurum teşkilat şeması mevcuttur, kurum web sitesinde yayınlanmaktadır.

Kurum yöneticileri tarafından hassas görevler tanımı yapılmamış, sözlü olarak gerekli bilgilendirmenin yapılmakta olduğu belirtilmiştir.

Personel eğitim faaliyetleri, genel anlamda yürütülmektedir; ancak nitelik olarak yeterli bulunmamaktadır. Plan Proje Daire Başkanlığı personeline verilen nitelikte bir eğitim, kurumda örnek bir uygulama oluşturmuştur.

Kurumun Risk Değerlendirmesi:

Kurumca stratejik plan ve performans programları hazırlanmıştır, birimlerce stratejik amaçlara uygun olarak hedefler belirlenmiştir.

Kurum tarafından amaç ve hedeflere yönelik riskler belirlenmemiştir, risk analizleri yapılmamıştır.

Kontrol Faaliyetleri:

İç kontrol güvence beyanları faaliyet raporunda yer almaktadır.

İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'da yer alan limitleri aşan tüm taahhüt ve sözleşme tasarıları ön mali kontrole tabi tutulmaktadır. İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'da yer alan ve ön mali kontrole tabi mali karar ve işlemlerin dışında ön mali kontrole tabi karar ve işlemlere yönelik olarak da yönerge hazırlanmıştır.

Görevden ayrılan personel tarafından iş ve işlemlerinin durumunu gösterir bir rapor hazırlanmakta ve ilgililere verilmekte olup, birimlere bu hususa yönelik bilgilendirme yapılmaktadır.

Bilgi ve iletişim:

www.balioglu.net

Personel, görevlerini yerine getirebilmek için gerekli ve yeterli bilgiye zamanında erişebilmektedir.

Kurum bütçesinin ilk altı aylık uygulama sonuçları ve ikinci altı aya ilişkin beklenti ve hedefleri, süresi içersinde kamuoyuna duyurulmaktadır. 2020 Ocak-Haziran dönemi için de Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporu yayımlanmıştır.

Kurum personelinin hata, usulsüzlük ve yolsuzlukları bildirebilmesine engel bir durum söz konusu değildir.

İzlemeye ilişkin faaliyetler:

Kurumda İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu oluşturulmamıştır. İç kontrol sisteminin izlenmesi ve yılda en az bir kere değerlendirilmesine yönelik çalışma yapılmamaktadır.

Kurumda bir iç denetçi istihdam edilmekte ve iç denetçi tarafından sunulan raporlar üst yönetici imzasıyla harcama birimlerine gönderilmektedir.

Genel olarak, kurumda yeterli bir iç kontrol sisteminin oluşturulmadığı, personelin bu konuda yeterli düzeyde bilgilendirilmediği kanaatine ulaşılmıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Samsun Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğünün (SASKİ) 2020 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

www.balioglu.net

BULGU 1: Bazı Duran Varlıkların Birikmiş Amortismanlarının Kayıtlı Tutardan Fazla Olması

Samsun Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü (SASKİ) 2020 yılı mali tablolar ve eklerinin incelenmesinde; bazı duran varlıklar için ayrılmış amortismanların varlığın kayıtlı değerinden fazla olduğu ve kayıtlı değeri kalmamış bazı varlıklar için amortisman ayrıldığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 25-Maddi Duran Varlıklar Hesap Grubuna ilişkin işlemleri açıklayan 187'nci maddesinde; kapsama dahil kamu idarelerinin muhasebe sistemine dahil edilen maddi duran varlıklarının amortismanlarına ilişkin süre, yöntem ve oranları ile ilgili olarak Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenen esas ve usullerin uygulanacağı ifade edilmiştir. Bu çerçevede Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından 47 sıra no.lu Amortisman ve Tükenme Payları Genel Tebliği yayımlanmıştır. Anılan Tebliğin 4'üncü maddesine göre, amortisman ve tükenme payına tabi tutulan varlıkların değerleri maliyet bedelidir. Maliyet bedeli ise, bir varlığın satın alınması, üretilmesi veya değerinin artırılması için yapılan harcamalar veya verilen kıymetlerin toplamıdır. Aynı Tebliğin 5'inci maddesinde; duran varlıklar için amortisman ve tükenme payı ayrılmasında normal amortisman yöntemi uygulanacağı ve varlığın yararlanma süresine göre

Genelge Ek-1'de yer alan Amortisman ve Tükenme Payı Süre ve Oranları Listesinde belirlenen oranlarda her yıl eşit olarak ayrılacağı belirtilmiştir. Yapılan incelemede, SASKİ'nin amortisman ve tükenme payı ayırma işlemlerinin söz konusu tebliğ hükümlerine uygun olarak kayıt altına alınmadığı görülmüştür.

Bilindiği üzere, muhasebe uygulamalarında amortisman ayırma işleminin amacı, varlığın maliyetinin ondan yararlanılan döneme dağıtılması ve bilançoda varlığın net değeriyle gösterilmesidir. Nitekim 03.12.2014 tarihli ve 2014/7052 no.lu Bakanlar Kurulu Kararı ile çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde bu durum açıkça ifade edilmiştir. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde de varlığın ilk defa amortisman hesaplanmasına esas alınacak değerinin kayıtlı değeri olduğu düzenlenmiştir. Dolayısıyla bir varlık için ayrılan amortisman tutarı, o varlığın kayıtlı değerini aşamayacaktır.

31.12.2020 tarihi itibariyle SASKİ muhasebe sisteminde, aşağıdaki tabloda gösterildiği üzere bazı duran varlıkların birikmiş amortisman tutarlarının kayıtlı değerinden fazla olduğu ve kayıtlı değeri kalmamış bazı varlıklar için amortisman ayrıldığı belirlenmiştir.

www.balioglu.net

Tablo 8: Birikmiş Amortisman Tutarı, Kayıtlı Değerinden Fazla Olan Duran Varlık Kalemleri

Hesap Adı	Duran Varlık	Varlıkların Toplam Değeri (TL) [A]	Amortisman Tutarı (TL) [B]	Fark (TL) [B-A]
251-Yer Altı ve Yer Üstü Düzenleri	Sulama Kanalları	54.800,00	4.654.863,20	-4.600.063,20
254-Taşıtlar	Tankerler	0,00	61.718,40	-61.718,40
255-Demirbaşlar	Kafeterya ve Yemekhane Mobilyaları	45.180,50	45.420,50	-240,00
	Doğa Sporlarında Kullanılan Demirbaşlar	0,00	150,00	-150,00
	Kontrol ve Güvenlik Sistemleri	530.473,56	577.173,56	-46.700,00

Duran varlıkların amortisman tutarlarının yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine uygun olarak varlığın kayıtlı değerini aşmayacak şekilde muhasebeleştirilmesi ve 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabı'nda gerçeği yansıtacak şekilde izlenmesi uygun olacaktır.

BULGU 2: Büyükşehir Belediyesinden Tahsil Edilmesi Gereken Yağmur Suyu Uzaklaştırma Giderlerinin Muhasebe Kayıtlarına Alınmaması

SASKİ'nin 2020 yılı mali tabloları ve eki belgelerinin incelenmesinde; Samsun Büyükşehir Belediyesinden tahsil edilmesi gereken alacaklarının 139-Diğer Kurum Alacakları Hesabı'nda takip edilmediği görülmüştür.

2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un "Yağmur sularının uzaklaştırılması" başlıklı 25'inci maddesinde; yağmur sularının uzaklaştırılması ile ilgili tesislerin yapılması veya bu tip tesislerin işletilmesiyle ilgili harcamaların belediyelerce karşılanmak şartıyla su ve kanal idareleri tarafından yerine getirileceği belirtilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 13-Kurum Alacakları hesap grubunu tanımlayan 100'üncü maddesinde; kurumca faaliyet dönemi içinde tahsili öngörülen alacakların bu hesap grubundaki hesaplarda izleneceği belirtilmiştir. Yağmur sularının uzaklaştırılması ile ilgili harcamaların Büyükşehir Belediyesinden tahsiline ilişkin işlemlerin 13 grubunda, 139-Diğer Kurum Alacakları Hesabı'nda izlenmesi gerektiği Yönetmeliğin 107'nci maddesinde düzenlenmiştir.

Ayrıca anılan Yönetmelik'in 600-Gelirler Hesabı'nın niteliğini açıklayan 368'inci maddesinde; bütçe ile ilgili olsun veya olmasın Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenen uluslararası genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine göre tahakkuk eden her türlü gelirin, bu hesapta izlenmesi gerektiği belirtilmiştir.

2020 yılında SASKİ tarafından yağmur sularının uzaklaştırılması kapsamında 43.699.971,28 TL harcama yapılmıştır. İdarenin alacağı niteliğinde olan bu tutarın, 139-Diğer Kurum Alacakları Hesabı ile 600-Gelirler Hesabı'nda izlenmediği tespit edilmiştir.

Kamu idaresi bulgumuza iştirak etmekle birlikte, daha önce 43.699.971,28 TL olarak hesaplanan tutarın Samsun Büyükşehir Belediyesi ile yapılan mutabakat sonucunda tutarın 37.952.736,59 TL olarak kesinleştirildiği belirtilmiştir. Kamu idaresi muhasebe kayıtlarınnın titizlikle doğru bir şekilde kullanılacağını ifade etmiştir.

Yağmur sularının uzaklaştırılması ile ilgili Büyükşehir Belediyesi adına yapılan harcamaların yukarıda açıklanan Yönetmelik hükümlerine uygun olarak muhasebeleştirilmesi ve tahsilatın izlenmesi uygun olacaktır.

www.balioglu.net

BULGU 3: Çeşitli Kanunlar ile Yapılandırılmış Alacakların Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı'nda İzlenmemesi

SASKİ 2020 yılı mali tablolar ve eklerinin incelenmesinde; 7143 ve 7256 sayılı Kanun çerçevesinde yapılandırılan alacakların 122/222-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı'nda izlenmediği görülmüştür.

18.05.2018 tarih ve 30425 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 7143 sayılı Kanun ile 17.11.2020 tarih ve 31307 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 7256 sayılı Kanun kapsamında bulunan kamu alacaklarının yeniden yapılandırılmasına imkân sağlanmıştır. Bu çerçevede SASKİ'de bazı alacakları yapılandırmıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 122/222-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesaplarının niteliğini açıklayan 92'nci ve 166'ncı maddelere göre; mevzuatı gereğince içinde bulunulan mali yıl sonunu geçmeyecek süre ile tecil veya tehir edilen alacakların 122-Gelirlerden Tehirli ve Tecilli Alacaklar, bir yılı aşan süre ile tecil veya tehir edilen alacakların ise 222-Gelirlerden Tehirli ve Tecilli Alacaklar Hesabın'da izlenmesi, dönem sonunda ise tecil ve tehir süresi 1 yılın altına inen alacakların 222-Hesabı'ndan 122-Hesabı'na aktarılması gerekmektedir.

www.balioglu.net

31.12.2020 tarihi itibariyle, SASKİ'nin yapılandırılan alacakları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir. Kurumun 2021 yılı içinde tahsil edilmesi gereken 7.263.929,17 TL, sonraki yıllarda tahsil edilmesi gereken 2.411.510,64 TL olmak üzere toplam 9.675.439,81 TL yapılandırılmış alacağı bulunmaktadır. Ancak yapılan incelemede; kurum alacaklarının 2020 yıl sonu bilançosunun 122 ve 222-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı'nda kayıt altına alınmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 9: SASKİ'nin 31.12.2020 Tarihi İtibariyle Vadesine Göre Yapılandırılmış Alacakları

İlgili Kanun	2021 Yılı İçinde Tahsil Edilmesi Gereken Alacak Tutarı (TL)	Sonraki Yıllarda Tahsil Edilmesi Gereken Alacak Tutarı (TL)	Toplam (TL)
7256	7.108.950,17	2.411.510,64	9.520.460,81
7143	154.979,00	-	154.979,00
Toplam	**7.263.929,17**	**2.411.510,64**	**9.675.439,81**

Yapılandırılmış alacaklar, anılan mevzuat hükümlerine uygun olarak muhasebe kayıtlarında izlenmelidir.

BULGU 4: Geçici Kabulü Yapılan Bazı Yapım İşlerinin İlgili Varlık Hesabına Aktarılmaması

SASKİ 2020 yılı hesap mali tablolar ve işlemlerinin eklerinin incelenmesinde; yıl içinde geçici kabulü yapılan bazı yapım işlerinin ilgili varlık hesaplarına aktarılmayarak, 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı'nda izlenmeye devam edildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı'nın niteliğini açıklayan 204'üncü maddesinde; bu hesabın geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan işlerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihe, diğer hallerde işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihe kadar yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir. Aynı hesabın işleyişini açıklayan 205'inci maddesine göre de tamamlanıp geçici kabulü yapılan işlere ilişkin tutarların bu hesaba alacak, ilgili varlık hesabına borç kaydı yapılarak muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

www.balioglu.net

Söz konusu açıklamalardan da anlaşılacağı üzere, 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı yapım işlerinde geçici kabul yapılıncaya kadar kullanılması gereken geçici nitelikte bir hesaptır.

Geçici kabulü yapılan işlere ilişkin tutarların 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı'ndan ilgili varlık hesabına aktarılarak muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede, 2020 yılında yatırımı tamamlanıp geçici kabulü yapılan 10 yapım işi ile ilgili olarak toplam 43.524.047,67 TL'lik tutarın ilgili duran varlık hesaplarına aktarılmadığı ve 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı'nda izlenmeye devam edildiği tespit edilmiştir.

Geçici kabulü yapılan yapım işlerine ilişkin tutarların, mevzuat hükümleri doğrultusunda 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabın'dan ilgili varlık hesabına aktarılarak takip edilmesi uygun olacaktır.

BULGU 5: Kurum Taşınmazlarının Tespit ve Muhasebe Sistemine Kayıt İşlemlerinin Birbiriyle Tutarlı ve Tam Yapılmaması

SASKİ'nin 2020 yılı mali tabloları ve eki belgelerinin incelenmesinde; tapuda kayıtlı 3025 taşınmazın "Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik" hükümlerine uygun olarak kayıtlarının yapıldığı, ancak kayıt altına alınmayan taşınmazlar bulunduğu ve Taşınmaz İcmal Cetveli ile muhasebe kayıtları tutarlılığın sağlanamadığı görülmüştür.

Kamu kurum ve kuruluşlarının mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların kaydına ve icmal cetvellerinin düzenlenmesine ilişkin usul ve esaslar, 02.10.2006 tarih ve 26307 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 13.09.2006 tarih ve 2006/10970 sayılı "Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik" ile düzenlenmiştir.

Anılan Yönetmelik'in 6'ncı maddesinde "Taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle ilgili görev, yetki ve sorumlulukları" düzenlenmiş; 7'nci maddesinde ise, taşınmazların kayıt şekli açıklanmış ve hangi form ve cetvellerin düzenleneceği belirtilmiştir. Buna göre, idarelerin tapuya kayıtlı olan ya da olmayan taşınmazları ile irtifak hakkı tesisi, tahsis, kiralama ve kullanma izni verilmesi gibi yollarla kullanım hakkı kendilerine verilen taşınmazları, Yönetmelik hükümlerine uygun şekilde kayıt altına alması gerekmektedir. Anılan maddenin devamında taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri ile görevli birim tarafından hazırlanan formlar esas alınarak, taşınmazların değer ve miktar olarak kaydedildiği Taşınmaz İcmal Cetvelinin mali hizmetler birimi tarafından hazırlanacağı belirtilmiştir.

Yukarıda belirtilen yönetmelik hükmü gereği kayıt altına alınması gereken toplam 10.945 km uzunluğunda kanalizasyon, enerji nakil ve su isale hatları ile 349 su kuyusunun taşınmaz cetvellerine kaydedilmediği ve taşınmaz cetvelleri ile muhasebe kayıtları arasında 888.157.093,56- TL (919.539.782,08- 31.382.688,52) tutarında fark olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 10: 31.12.2020 Bilançosunda 250, 251, 252 Hesaplarının Değeri

Hesap Kodu	Hesap Adı	Kayıtlı Değer (TL)
250	Arazi Ve Arsalar Hesabı	204.541.985,98
251	Yeraltı Ve Yerüstü Düzenleri Hesabı	708.652.339,10
252	Binalar Hesabı	6.345.457,00

www.balioglu.net

	TOPLAM	919.539.782,08

Kurum taşınmaz envanterinin sağlıklı bir şekilde yapılarak, anılan Yönetmelik hükümleri doğrultusunda ilgili form ve cetvellerde kayıt altına alınması ve bu kayıtların muhasebe sistemine tam ve doğru şekilde aktarılması uygun olacaktır.

BULGU 6: Diğer Kamu Kurumlarına Taşınmaz Tahsis İşlemlerinin Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması

SASKİ 2020 yılı mali tablolar ve eklerinin incelenmesinde; daha önceki yıllarda kamu kurumlarına tahsis edilen üç taşınmazın muhasebe kayıtlarının yapılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 25-Maddi Duran Varlıklar Hesap Grubuna İlişkin İşlemlerini açıklayan 187'nci maddesine göre; kamu idaresinin taşınmazları mülkiyetinde olanlar, bunlardan diğer kamu idarelerine tahsis edilenler ve kamu idaresince tahsisli kullanılan taşınmazlar yardımcı hesaplar itibariyla izlenmelidir. Tahsis edilen taşınmazlar ve amortismanlarıyla ilgili yapılacak muhasebe kayıtları ise, ilgili hesapların işleyişini düzenleyen maddelerinde açıklanmıştır.

T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından çıkarılan Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planında, tahsis edilen taşınmazlar için ilgili hesapların altında yardımcı hesap kodu oluşturulmuştur. Bu çerçevede kamu idaresi tarafından tahsis edilen taşınmazların niteliğine göre 250.02/251.02/252.02 Kamu İdaresinin Tahsis Ettiği Taşınmazlar ve 500.11-Tahsis Edilen Taşınmazlar ve 500.13-Tahsis Edilen Taşınmazlar İçin Ayrılmış Amortisman Tutarları yardımcı hesap kodları itibariyle izlenmelidir.

İdare tarafından diğer kamu idarelerine toplam kayıtlı değeri 537.202,90 TL olan biri arsa, ikisi bina olmak üzere üç adet taşınmaz tahsisi gerçekleştirilmiş, ancak tahsis edilen taşınmazların yardımcı hesap kodları itibariyle muhasebe sisteminde takip edilmediği tespit edilmiştir.

Yukarıda açıklanan yasal düzenlemelere uygun olarak, SASKİ tarafından diğer kamu idarelerine tahsis edilen taşınmazların kurumun muhasebe sisteminde takip edilmesi uygun olacaktır.

www.balioglu.net

BULGU 7: Hurdaya Ayrılan Duran Varlıkların Kayıt Altına Alınmaması ve Takip İşlemlerinin Tam ve Doğru Bir Şekilde Yapılmaması

SASKİ 2020 yılı mali tablo ve eklerinin incelenmesinde; İdare tarafından hurdaya ayrılan duran varlıkların kayıt altına alınması ile takibinin tam ve doğru bir şekilde yapılmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 48'nci maddesine göre; kamu idareleri taşınırların yönetimi, kaydı, muhafazası ve kullanımından sorumludurlar.

Anılan Kanun'un 44'üncü maddesine dayanılarak 28.12.2006 tarih ve 2006/11545 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla çıkarılan Taşınır Mal Yönetmeliği'nin 28'nci maddesinde, hurdaya ayırma işleminin ne şekilde yapılması gerektiği düzenlenmiştir. Aynı Yönetmelik'in 30'uncu maddesinde ise, maddi duran varlıkların çıkışları için düzenlenen Taşınır İşlem Fişlerinin birer nüshasının on gün içinde, her halde mali yıl sona ermeden muhasebe birimine gönderilmesi zorunludur.

www.balioglu.net

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne göre; hurdaya ayrılan maddi duran varlıklar ile amortismanları 294-Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar ile 299-Birikmiş Amortismanlar Hesabı'nda izlenmeli; elden çıkarıldığından ise, bu hesaplar kapatılmalıdır.

31.12.2020 tarihi itibariyle SASKİ muhasebe sisteminde detayları tabloda gösterildiği üzere, 294-Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı'nda 56.312.988,77 TL tutarında kayıt bulunmaktadır. Bu tutarın;

- 6.807.527,24 TL tutarında tüketim malzemeleri,
- 253-Tesis, Makine ve Cihazlar hesabı'nda izlenmesi gereken 22.763.386,10 TL tutarında tesis,
- 253-Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı'nda izlenmesi gereken 1.121.492,14 TL tutarındaki iş makineleri ve aletleri,
- Kayıtlardan çıkarılması gereken 541.543,24 TL tutarında demirbaş olmak üzere toplamda 31.233.948,72 TL varlığın sehven 294-Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı'nda izlenmektedir.

294-Hesabı'nda kayıtlı 25.079.040,05 TL tutarın içeriği ise, idare tarafından açıklanamamaktadır.

Ayrıca 2020 yılı içerisinde Makine Kimya Enstitüsüne (MKE) hurda satışı yapılmıştır. Ancak satılan hurdaların, 294-Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı'ndan yıl içinde çıkış işlemi yapılmamıştır. Hurdaya ayrılan taşınırların kaydı, muhafazası ve muhasebe sisteminde sağlıklı bir şekilde takip edilmemesi nedeniyle, İdarenin elinde ne kadar hurda olduğu, ne kadarının satışa konu edildiği gibi kurum stoklarının durumu tam olarak belirlenememektedir.

Tablo 11: Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı'nda İzlenen Varlıklar

Maddi Duran Varlık	Geçmiş Yıllardan Gelen Tutar (TL)	Yıl İçinde Hurdaya Ayrılan Tutar (TL)	Toplam
Tesis Makine ve Cihazlar	6.821.751,41	0,00	6.821.751,41
Taşıtlar	11.403,71	0,00	11.403,71
Demirbaşlar	49.361.324,71	118.508,94	49.479.833,65
Toplam	**56.194.479,83**	**118.508,94**	**56.312.988,77**

www.balioglu.net

Hurdaya ayrılan taşınırların kayda alınması, muhafazası ile takibinin sağlıklı bir şekilde yapılması, kurum stoklarının izlenmesi ve kamu kaynaklarının etkin ve verimli şekilde kullanımı bakımından önem arz etmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: İçme Suyu Temin ve Dağıtım Sistemlerindeki Su Kayıp-Kaçak Oranının Yüksek Olması

SASKİ'nin 2020 yılı mali tablolar ve eki belgelerin incelenmesinde; içme suyu temin ve dağıtım sistemlerindeki su kayıp ve kaçak oranının yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Su kaynaklarının korunması ve verimliliğin arttırılması, içme-kullanma suyunun etkin kullanılması ve su kayıplarının kontrolüne ilişkin usul ve esasları düzenleyen "*İçme Suyu Temin ve Dağıtım Sistemlerindeki Su Kayıplarının Kontrolü Yönetmeliği*" 8 Mayıs 2014 tarih ve 28994

sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiş, 31.08.2019 tarihli yönetmelik ile de bazı maddelerinde değişiklik yapılmıştır.

Söz konusu Yönetmelik'in "*Su kayıplarının azaltılması*" başlıklı 9'uncu maddesine göre; idareler su kayıp oranlarını, büyükşehir ve il belediyesinde 2023 yılına kadar en fazla %30, 2028 yılına kadar ise en fazla %25 düzeyine; diğer belediyeler su kayıplarını 2023 yılına kadar en fazla %35, 2028 yılına kadar en fazla %30, 2033 yılına kadar ise en fazla %25 düzeyine indirmekle yükümlüdür.

Kamu idaresi cevabında kayıp kaçak oranın iyileştirilmesi için çeşitli çalışmalar yapıldığı ve aşağıdaki tabloda gösterilen, üretilen su miktarlarının tesislerin ortalama kapasiteleri göz önüne alınarak tespit edildiği aslında üretilen su miktarlarının tabloda belirtildiği kadar yüksek olmadığı, buna göre 2020 yılında kayıp kaçak oranının %38,63 olduğu ifade edilmiştir. Ancak hem denetim çalışmaları esnasında hem de idareden alınan resmi bilgi ve belgeler neticesinde 2020 yılı kayıp kaçak oranı %64 olarak tespit edilmiş olup bunun aksini ispat veya iddia edecek bir belge tarafımıza sunulmamıştır. Buna göre; aşağıdaki tabloda da görüleceği üzere, son 5 yıl itibarıyla içme suyu borularında ve bağlantı parçalarında meydana gelen kırık ve çatlaklardan, boru başı ve abone bağlantı hatalarından ve servis depolarından meydana gelen veya diğer sebeplerle oluşan su kayıp oranları sırasıyla %68, %67, %66, %65 ve 2020 yılında %64 olmuştur. Bu alanda her yıl yaklaşık olarak %1'lik bir iyileşme olsa da yukarıdaki mevzuat hükmü gereğince 2023 yılı itibariyle %30 su kayıp oranına ulaşılması için iyileşme performansının artırılması gerekmektedir.

Tablo 12: Yıllar İtibarıyla Su Kayıp Oranları

	2016	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Üretilen su miktarı (m3/yıl)	177.400.000	181.400.000	185.700.000	190.600.000	194.000.000
Tahakkuk edilen su miktarı (m3/yıl)	56.052.876	60.690.417	63.886.200	66.520.437	69.961.002
Kayıp Oranı (%)	68	67	66	65	64

BULGU 2: İşçilere Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmaması

SASKİ'nin 2020 yılı mali tabloları ve eki belgelerinin incelenmesinde; kadrolu işçilerin yıllık izinlerinin İş Kanunu'na uygun şekilde kullandırılmadığı, bu nedenle çok sayıda işçinin birikmiş yıllık izninin bulunduğu görülmüştür.

www.balioglu.net

İşçilerin yıllık izinleri 4857 sayılı İş Kanunu'nda düzenlenmiştir. Anılan Kanun'un;

- 53'üncü maddesinde, işçilere yıllık izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği,
- 56'ncı maddesinde, yılık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu,
- 59'uncu maddesinde, iş sözleşmesinin herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği belirtilmiştir.

Aynı Kanun'un 60'ıncı maddesine gereği çıkarılan ve 03.03.2004 tarih ve 25391 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nde de, yıllık izinlerin kullanımı ile ilgili Kanun hükümlerine paralel düzenleme yapılmıştır.

2020 yılında Kurumda isçi statüsünde çalışan 235 personelin; 66'sının 50 - 100, 93'ünün 100 - 200, 36'sının 200 - 300, 12'sinin 300 -400, 5'inin ise 400 - 500 gün arası izin hakkı bulunduğu görülmüştür. İşçi başına ortalama kalan izin süresi 145 gündür.

www.balioglu.net

Oysa yukarıda yer alan düzenlemelere göre, işçiler yıllık izin haklarından feragat edemezler. Anayasal bir hak olan yıllık izinlerin kullandırılmaması veya eksik kullandırılması durumunda ise, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 103'üncü maddesi gereğince, işveren veya işveren vekiline idari para cezası uygulanması gerekmektedir.

İşçilerin yıllık izin hakları, mevzuat hükümleri gereği, emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde, yıllık izin ücretine dönüşmektedir. Yıllık izin karşılığı olan bu ödeme, işçinin son ücreti üzerinden hesaplanacağı için yüksek miktarlara ulaşmaktadır. Bu uygulama işçilerin, yıllık izinlerini kullanmaktan vazgeçip, izin ücreti almayı tercih etmelerine neden olurken, idarelerin katlandığı mali külfetin artmasına yol açmaktadır.

Yukarıda açıklandığı üzere, idarenin yasal düzenlemelere uygun olarak işçilere yıllık izinlerini kullandırması, iş veriminin artışı açısından önem taşıdığı gibi kurumun ek mali külfetten kaçınarak, kaynakları etkin kullanmasına katkı sağlayacaktır.

BULGU 3: İşverenlerin Hakedişinden Kesilen Asgari Ücret Destek Primlerinin Hazine Hesaplarına Aktarılmayarak Emanet Hesabı'nda Bekletilmesi ve İşsizlik

Sigortası Fonuna Aktarılıp Aktarılmayacağına İlişkin Gerekli Başvuruların Yapılmaması

SASKİ 2020 yılı mali tablolar ve eklerinin incelenmesinde;

A- 2016-2018 döneminde Hazine veya İşsizlik Sigortası Fonu tarafından karşılanan ve işverenlerin hakedişlerinden kesilen asgari ücret destek primlerinin, hazine hesaplarına aktarılmayarak emanet hesaplarında bekletildiği,

B- 2019 ve 2020 yıllarında kesilen asgari ücret destek primlerinin işsizlik sigortası fonuna aktarılıp aktarılmayacağına ilişkin gerekli başvuruların yapılmadığı görülmüştür.

A- 2016-2018 Döneminde Hazine veya İşsizlik Sigortası Fonu Tarafından Karşılanan Ve İşverenlerin Hakedişlerinden Kesilen Asgari Ücret Destek Primlerinin, Hazine Hesaplarına Aktarılmayarak Emanet Hesaplarında Bekletilmesi

www.balioglu.net

6661 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 17'nci maddesi ile 5510 sayılı Kanuna eklenen geçici 68'inci maddesi ile belli şartlar dahilinde, Kanun'un 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının a bendinde kapsamında haklarında uzun vadeli sigorta kolları hükümleri uygulanan sigortalıları çalıştıran işverenler için 2016 Ocak-Aralık döneminde toplam prim ödeme gün sayısının, günlük 3,33 TL ile çarpımı sonucu bulunacak tutarın bu işverenlerin Kuruma ödeyecekleri sigorta primlerinden mahsup edileceğine ve bu tutarın hazine tarafından karşılanacağına ilişkin düzenleme yapılmıştır. Aynı maddenin 8'nci fıkrasında; 4734 sayılı Kanunun 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (d) bentlerinde sayılan idareler tarafından ilgili mevzuatı uyarınca yapılan ve sözleşmesinde fiyat farkı ödeneceği öngörülen hizmet alımlarında, ihale dokümanında personel sayısının belirlendiği ve haftalık çalışma saatinin tamamının idarede kullanılmasının öngörüldüğü işçilikler için birinci fıkra uyarınca Hazine tarafından karşılanacak tutarların bu idarelerce işverenlerin hak edişinden kesileceği ifade edilmiştir.

Konuya ilişkin 10.02.2016 tarih ve 2016/4 sayılı SGK genelgesinde ise, bu kapsamdaki İdareler tarafından hakedişten kesilen veya emanete alınan tutarların destek tutarının kesinleşmesinden sonra genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere illerde muhasebe müdürlüklerinin, ilçelerde ise mal müdürlüklerinin banka hesabına aktarılacağı belirtilmiştir.

2017 ve 2018 yıllarında 5510 sayılı Kanun'un geçici 71'inci ve geçici 75'inci madde hükümleri gereği, belirli şartlarla asgari ücret destek primi uygulamasına devam edilmiştir.

2017 yılına ilişkin asgari ücret destek primi Hazine tarafından karşılanmış; 2018 yılından itibaren ise, İşsizlik Sigortası Fonu tarafından karşılanmaya başlanmıştır.

Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) tarafından 5510 sayılı Kanun'un geçici 71'nci madde hükümlerine istinaden çıkarılan 27.02.2017 tarih ve 2017/9 sayılı Genelge'de, 2016/4 sayılı Genelge'nin bu Genelge'ye aykırı olmayan hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiş, hakedişten kesilen destek primlerine ilişkin özel düzenleme yapılmamıştır. Aynı Kanun'un geçici 75'inci madde hükümlerine istinaden çıkarılan 20.06.2018 tarih ve 2018/20 sayılı Genelge'de ise, daha önceki genelgelerde asgari ücret desteğine ilişkin olarak hakedişlerden kesilen veya emanete alınan tutarların genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere illerde muhasebe, ilçelerde ise mal müdürlüğüne aktarılması gerektiğine ilişkin düzenlemeye atıf yapılmıştır.

SASKİ tarafından 2016 yılında 119.127,42-TL 2017 yılında 644.325,43-TL ve 2018 yılında 418.455,91 TL olmak üzere, 2016-2018 arası dönemde toplam 1.181.908,76 TL asgari ücret destek primi kesintisi yapılmış ve 333-Emanetler Hesabı'nda bekletilmiştir.

www.balioglu.net

B-2019 ve 2020 Yıllarında Kesilen Asgari Ücret Destek Primlerinin İşsizlik Sigortası Fonuna Aktarılıp Aktarılmayacağına İlişkin Gerekli Başvuruların Yapılmaması

İdare tarafından 2019 ve 2020 yıllarında kesilen asgari ücret destek primlerinin İşsizlik Sigortası Fonuna aktarılıp aktarılmayacağına yönelik tereddüt oluştuğu ve konuyla ilgili bilgi almak üzere Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğüne (İŞKUR) başvuru yapılmadığı görülmüştür.

2019 ve 2020 yılları için sırasıyla 5510 sayılı Kanun'un geçici 78'inci ve geçici 80'inci maddeleri ile belli şartlarda asgari ücret destek primi uygulamasına devam edilmiş ve bu dönemlere ilişkin asgari ücret destek primleri İşsizlik Sigortası Fonu tarafından karşılanmıştır.

SGK tarafından çıkarılan 22.03.2019 tarih ve 2019/8 sayılı ve 21.04.2020 tarih ve 2020/10 sayılı Genelgelerde; 2019 ve 2020 yıllarda uygulanacak ve İşsizlik Sigortası Fonu tarafından karşılanacak asgari ücret destek primine ilişkin 5510 sayılı Kanun'un geçici 78'inci ve geçici 80'nci maddelerinde yer alan; "*4734 sayılı Kanunun 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (d) bentlerinde sayılan idareler tarafından ilgili mevzuatı uyarınca yapılan ve sözleşmesinde fiyat farkı ödeneceği öngörülen hizmet alımlarında, ihale dokümanında personel sayısının belirlendiği ve haftalık çalışma saatinin tamamının idarede*

kullanılmasının öngörüldüğü işçilikler için birinci fıkra uyarınca İşsizlik Sigortası Fonu tarafından karşılanacak tutarlar bu idarelerce işverenlerin hak edişinden kesilir." hükmüne atıf yapılmıştır. Anılan Genelgelerde; ihale makamlarının hakedişlerden yaptıkları kesintilerin İşsizlik Sigortası Fonuna aktarılıp aktarılmayacağı ile ilgili açık bir düzenleme yapılmayarak, bu hususa ilişkin İŞKUR'a başvuru yapılmasının gerektiğinin belirtilmesiyle yetinilmiştir.

İdare tarafından 2019 yılında 324.183,25- TL, 2020 yılında ise 228.097,50 TL olmak üzere 2019-2020 döneminde toplam 552.280,75 TL tutarında asgari ücret destek primi kesintisi yapıldığı ve İŞKUR'a başvuru yapılmayarak, 333-Emanetler Hesabı'nda izlenmeye devam edildiği belirlenmiştir.

Kamu idaresi cevabında özetle, 5510 sayılı Kanuna eklenen geçici 68. maddede Hazine tarafından karşılanan tutarların hakedişlerden kesileceği düzenlendiğini, ancak kesilen tutarların Hazineye gönderileceğine ilişkin bir hükme yer verilmediğini, buna rağmen mezkûr SGK genelgesi (2016/4 sayılı) ile Kanunun aksine kesintilerin Hazineye aktarılacağının belirtildiğini, bu durumunda kamu kurumlarının teşvikten yararlanmasını Kanun hükmüne rağmen engellediğini ifade etmiştir.

www.balioglu.net

Ancak Söz konusu Kanun hükmünde, 4734 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (d) bentlerinde sayılan idarelerin, hizmet alımlarına ilişkin Hazine tarafından karşılanan tutarların işverenlerin hakedişlerinden kesileceğinin düzenlenmesiyle yetinilmiştir. Geçici 68. maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasların ise Kurum tarafından belirleneceği bu maddede ifade edilmiş, Kurum (SGK) tarafından belirlenen usul ve esaslarda ise bu idarelerin yaptığı kesintilerin Hazine hesaplarına aktarılacağı düzenlenmiştir. Kanun'da kesintilerin Hazine hesaplarına aktarılmasını yasaklayan bir düzenleme söz konusu değildir. Dolayısıyla SGK tarafından çıkarılan Genelge'deki düzenleme doğrudan Kanun'dan alınan yetkiye dayanılarak yapılmış ve Kanun hükmünün tamamlayıcısı nitelikte bir düzenlemedir.

Yukarıda açıklanan mevzuat hükümlerine göre;

- İdare tarafından işverenlerin hakedişlerden kesilen ve hazine veya İşsizlik Sigortası Fonu tarafından karşılanan 2016, 2017, 2018 yıllarına ilişkin **1.181.908,76 TL** tutarındaki asgari ücret destek priminin genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere muhasebe/mal müdürlüğüne aktarılması,
- 2019-2020 yıllarında kesilen asgari ücret destek primlerinin aktarılması için Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğüne başvuru yapılması uygun olacaktır.

BULGU 4: Su Kayıpları Tebliğinde Bahsedilen Bazı İşlerin Yapılmaması

SASKİ'nin 2020 yılı mali tablolar ve eki belgelerin incelenmesinde; su kayıplarının önlenmesine ilişkin mevzuat hükümlerinin yerine getirilmediği görülmüştür.

İçme-kullanma suyunun etkin kullanılması ve israfının önlenmesi, su temin ve dağıtım sistemlerindeki su kayıplarının kontrol edilmesi amacıyla, 08.05.2014 tarih ve 28994 sayılı Resmi Gazete'de İçme Suyu Temin ve Dağıtım Sistemlerindeki Su Kayıplarının Kontrolü Yönetmeliği yayınlamıştır.

Yönetmelik'in 11'inci maddesinde, Yönetmelikte belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyenlerin, 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ve ilgili diğer mevzuata göre sorumlu olacağı ifade edilmiştir.

06.07.2015 tarih ve 29418 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan, İçme Suyu Temin ve Dağıtım Sistemlerindeki Su Kayıplarının Kontrolü Yönetmeliği Teknik Usuller Tebliği'nin 5'inci maddesinde, Su ve Kanalizasyon İdaresi'nin; idari ve fiziki su kayıplarının ölçüme dayalı olarak belirlenmesini, şebekenin ve sistemin şartnamelere ve uygulama projelerine uygun yapılmasını, kullanılan malzemelerin standartlara uygun olarak temin edilmesini, sistemde ana basınç bölgesi ve alt bölgelerin oluşturulmasını, şebekede etkili bir basınç ve debi yönetimi ile optimum işletme şartlarının sağlanmasını, sistemin izlenmesi ve kayıt altına alınmasını ve etkili bir su yönetim sistemini sağlamakla yükümlü olduğu hükmü vardır. Tebliğ'in 6'ncı ve devamı maddelerinde ise, su kayıplarının önlenmesi, kullanılacak malzemeler, abonelik hizmetleri ve izinsiz su kullanımı konularında idarenin yapacağı işler hakkında ayrıntılı bilgi verilmektedir. Su kayıp-kaçağı konusunda yapılan incelemede şu hususlar tespit edilmiştir:

- 21 arıtma tesisinden 7'sinde debi ölçer bulunmamakta, 10'unda debi ölçer olmasına rağmen kayıt alınmamaktadır.
- 830 su kaynağının tamamında debi ölçer bulunmamaktadır.
- İçme-kullanma suyu temin ve dağıtım sistemi planlarını sayısallaştırma çalışması bitirilmemiştir.
- Coğrafi Bilgi Sistemi (CBS) veri tabanı kurulmamıştır.

İçme-kullanma suyunun etkin kullanılması ve israfının önlenmesi, su temin ve dağıtım sistemlerindeki su kayıplarının kontrol edilmesi amacıyla bahsedilen bu işlerin mevzuata uygun olarak yerine getirilmesi uygun olacaktır.

www.balioglu.net

BULGU 5: Tek Seferde İhale ile Temin Edilebilecek Bazı Mal ve Hizmet Alımlarının Kısımlara Bölünmesi

SASKİ'nin 2020 yılı mali tablolar ve eki belgelerin incelenmesinde; idare birimleri tarafından yapılan bazı mal ve hizmet alımlarının, tek seferde ihale yoluyla temin edilmeyip, doğrudan temin yöntemiyle, kısımlara bölünmek suretiyle gerçekleştirildiği görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "*Temel İlkeler*" başlıklı 5'inci maddesinde özetle; idareler, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur. Eşik değerlerin altında kalmak amacıyla mal veya hizmet alımları ile yapım işleri kısımlara bölünemez. Bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulü temel usullerdir, denilmektedir

Kanun'un "*Doğrudan Temin*" başlıklı 22'nci maddesi (d) bendi kapsamında yapılacak alımlar için parasal sınırlar öngörülmüştür.

www.balioglu.net

29 Ocak 2020 tarih ve 31023 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İhale Tebliği'ne (Tebliğ No: 2020/1) göre, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen parasal limit, Büyükşehir Belediyesi sınırları dâhilinde bulunan idareler için 97.008,00 TL'dir

Kamu İhale Genel Tebliği'nin 22'nci maddesinin "22.5. 4734 Sayılı Kanunun 22'nci maddesinin (d) bendi gereğince ihtiyaçların temini" altbaşlıklı hükmüne göre de; belirlenen parasal limitlere bağlı olarak yapılacak ihtiyaç teminlerinde, piyasada yapılan fiyat araştırması sonucunda öngörülen parasal limitin aşılacağının tespit edilmesi halinde, ihtiyacın Kanun'un ilgili hükümlerine göre ihale yoluyla temin edilmesi gerekmektedir.

Ayrıca, 4734 sayılı Kanun'un 19'uncu maddesine göre açık ihale usulü ile temini gereken ihtiyacın, Kanun'un 22'nci maddesinin (d) bendi için öngörülen parasal sınırların altında kalacak şekilde, adet bazında veya aynı ihale konusu içinde yer alabilecek nitelikteki mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin, kalemlere veya gruplara bölünmek suretiyle aynı Kanun'un 22'nci maddesinin (d) bendine göre temini, 4734 sayılı Kanun'un temel ilkelerine aykırılık teşkil ettiğinden, bu yönde uygulamaların sorumluluk doğuracağı hususuna dikkat edilmesi gereklidir, denilmektedir.

Kamu idaresi cevabında, hizmetin kesintisizliğinin sağlanması, İdarenin ekonomik imkânları ve öngörülemeyen nüfus hareketliliği ile çevresel faktörler ve benzeri sebepler bazı alımların doğrudan temin yöntemi ile gerçekleştirilmesi zaruriyetini ortaya çıkardığını, eşik değerlerin altında kalınması için ihalenin parçalara bölünmesi saikiyle hareket edilmediğini ve diğer ihale ususllerinden daha az maliyetle mal ve hizmetlerin temin edildiğini ifade etmiştir. Ancak İdarelerin mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde temel alım yöntemi 4734 Kamu İhale Kanunu'nun 19'ncu maddesine göre Açık İhale Usulüdür. Kanun koyucu, yukarıdaki mevzuat hükümlerinde de açıklandığı üzere, bu temel ihale usulünün zaman alması, ihtiyaçların ivedilikle temin edilememesi gibi nedenlerle bazı limitlerle bu temel alım yöntemine alternatif getirmiştir. Bu alternatiflerin başında Doğrudan Temin Usulü gelmektedir ve bu usule hem belli bir parasal üst limit getirilmiş hem de mal ve hizmetlerin kısımlara bölünerek doğrudan temin yöntemiyle alınmaması için 4734 sayılı Kanun'un temel ilkeleriyle sınırlandırılmıştır. Buna göre, yapılan işlem hem Kamu İhale Kanunu'nun temel ilkelerine aykırılık teşkil etmekte hem de temel alım yönteminde sağlanması gereken bir çok kriterin yerine getirilmesi engellenmektedir.

www.balioglu.net

Aşağıdaki tabloda da örnekleri görüleceği üzere, idarece 2020 yılında doğrudan temin yöntemiyle yapılan bazı mal ve hizmet alımlarını, belirlenen parasal sınırların altında kalacak şekilde kısımlara bölmüş ve böylece 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesinin (d) bendi için öngörülen 97.008,00 TL (KDV hariç) tutarındaki parasal limitin altında kalmıştır.

Mal ve hizmet alımlarının 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun temel ilkelere uygun olarak gerçekleştirilmesi, açık ihale usulü ile karşılanması gereken ihtiyaçların, kısımlara bölünerek doğrudan temin yöntemiyle alınmaması uygun olacaktır.

Tablo 13: Kısımlara Bölünen Bazı Mal ve Hizmet Alımları

Temin Türü	İlgili Birim	Alım Tarihleri	İşin Konusu	Firma	KDV hariç Tutar (TL)
MAL ALIMI	KANAL DAİRE BŞK.	26.12.2019	Hazır Beton ve Boru Alımı	A.. Yapı Elemanları San. A.Ş.	54.665,00
		29.12.2019			61.663,50
TOPLAM					**116.328,50**

HİZMET ALIMI	**İLÇE HİZMETLERİ DAİRESİ BŞK.**	26.08.2020	**Su Tankeri Çalıştırılması**	**A...TAŞ.OTOM.İNŞ.LTD.ŞTİ.**	84.000,00
		26.08.2020			84.000,00
TOPLAM					**168.000,00**
HİZMET ALIMI	**İLÇE HİZMETLERİ DAİRE BŞK.**	01.07.2020	**Su Tankeri ve Vidanjör Çalıştırılması**	**E…İNŞ.NAK.GIDA LTD.ŞTİ.**	64.600,00
		01.07.2020			89.931,00
		01.07.2020			89.931,00
		01.07.2020			96.900,00
TOPLAM					**341.362,00**

www.balioglu.net

BULGU 6: Yapım İşlerinde Yeterli Değerlendirme Yapılmadan Süre Uzatımları Verilmesi

SASKİ 2020 yılı mali tablolar ve eki belgelerinin incelenmesinde; yapım işlerinde, yeterli değerlendirme yapılmaksızın, ödemelerin zamanında yapılmaması ve iş artışı gibi gerekçelerle işin süresine yakın veya işin süresinden fazla süre uzatımları verildiği görülmüştür.

Yapılan incelemede; yapım işlerinin bir kısmında iş artışı ve idareden kaynaklı durumlar nedeniyle süre uzatımı verildiği; verilen süre uzatım kararlarının önemli bir kısmı "ödemelerin zamanında yapılmaması/geciktirilmesi" gerekçesine dayandırıldığı ve gecikmeye yol açılan sürenin tespitinin tam olarak yapılmadığı belirlenmiştir. Bu durum aşağıdaki tabloda görüleceği üzere, anılan yapım işlerinde, sözleşmedeki işin süresinden % 90 ile % 154'ü arasında değişen oranlarda gecikmeye yol açmıştır.

Yapım işlerinde süre uzatımı verilirken, süre uzatımı verilmesini gerektiren durumun değerlendirilmesi ve iş programı ile yapılacak iş dikkate alınarak, süre uzatımının belirlenmesi gerekmektedir. İdarenin 2020 yılındaki yapım işlerinin bir kısmında, ödemelerin geciktirilmesi/zamanında yapılmaması gibi idareden kaynaklanan nedenlerle süre uzatımı verilmiştir. Bu süre uzatımlarında; yükleniciye ödemelerin aksaması nedeniyle ne kadar süre

ödeme yapılamadığı, ödemenin zamanında yapılmama nedenleri, bu tutara karşılık gelen iş miktarı, iş miktarının iş programında yol açtığı gecikme değerlendirilmemiş ve süre uzatımına konu edilen hususların ne kadar bir gecikmeye sebebiyet verdiği tutanakla tespit edilmemiştir.

Verilen süre uzatımları, genelde işin sözleşmesinde verilen süresinin % 90 ile % 154'ü arasında değişen oranlarda fazladır. Bu durumun nedenlerinin analiz edilmesi ve açıklanması gerekmektedir. Yasal düzenlemelerde, süre uzatımına açık bir sınır çizilmemesi, idarenin bu konuda sınırsız bir yetkisi olduğu anlamına gelmemektedir. Yapım işlerinde, makul bir oranı aşan süre uzatımlarında, idarenin bunun nedenlerini açıkça ortaya koyması gerekmektedir. İşin sözleşmedeki süresinden fazla verilen süre uzatımları, kurum yatırımlarının projelendirilmesinde, yürütülmesinde ve işe tahsis edilen ödeneklerin kullanımında ciddi zafiyet olduğuna işaret etmektedir.

Kurum kaynaklarının verimli ve etkin kullanımı için yatırımlarım iyi projelendirilmesi, başlangıç maliyetleri ve süresi içinde tamamlanması büyük önem arz etmektedir. Zorunlu hallerde verilen süre uzatımlarının uygun ve makul ölçülerde olması ve idarenin kararını haklı kılacak sağlam gerekçelerinin açıkça ortaya konması uygun olacaktır.

www.balioglu.net

Tablo 14: Bazı Yapım İşlerinde Verilen Süre Uzatımları İle Sebepleri

İşin Adı	Sözleşme Bedeli (TL)	Ek Sözleşme Bedeli (TL)	Sözleşmeye Göre İşin Başlama/Bitiş Tarihi	Sözleşmesine Göre İşin Süresi	Süre Uzatımı (gün)	Süre Uzatımı Sebepleri
İçme Suyu İnşaatı İşi	3.224.551,76	644.910,35	02.08.2018/ 02.08.2019	365	329	• 20.12.2019 tarihinde 147+19 gün (ödemelerin gecikmesi nedeniyle) • 12.05.2020 tarihinde 73 gün, (%20 iş artışı yapılması nedeniyle) • 75+15 gün (süre uzatımının havanın fen noktasından çalışılmayan dönem dikkate alınarak güncellenmesi)
İçme Suyu İnşaatı	3.120.323,94	601.548,32	17.07.2018/ 16.07.2019	365	377	• 09.08.2019 tarihinde 101+35 (ödemelerin gecikmesi ve firmaya tebliğ)

						• 22.11.2019 tarihinde 70+75 (%19,28 iş artışına havanın fen noktasından çalışılmayan dönem eklenerek) • 03.07.2020 tarihinde 58 gün (16 gün pandemi, 42 gün ödemelerin gecikmesi
İçme Suyu İnşaatı	3.724.008,51	744.801,18	25.06.2018/ 25.06.2019	365	346	• 09.08.2019 tarihinde (4734 sayılı Kanun geçici 4'üncü madde 140 gün + 56 gün firmaya tebliğ) • 25.12.2019 tarihinde 87 gün (12 gün ödemelerin düzenli yapılmamasına ek olarak, 75 gün havanın fen noktasından çalışılmayan günler de ek olarak) • 18.03.2020 tarihinde 73 gün (%20 iş artışı nedeniyle)
Muhtelif Dere Islahları İnşaatı	8.721.210,60	1.704.260,11	27.10.2017/ 21.12.2018	420	670	• 17.12.2018 tarihinde 163+47 gün (163 günü proje gecikmesi ve 47 günü ödemelerin gecikmesi nedeniyle) • 08.10.2019 tarihinde 195+75 (ödenek yetersizliği 195 gün, 75 günde havanın fen noktasından çalışılmayan gün de eklenerek) • 23.06.2020 tarihinde 55+ 53 gün (55 günü yükleniciye iş verilemediği, 53 günü de ödemelerin düzenli yapılmaması nedeniyle)

www.balioglu.net

						• 09.10.2020 tarihinde 82 gün (%19,54 iş artışı yapılması nedeniyle)
İçme Suyu İnşaatı	8.326.131,97	1.635.107,94	31.08.2017/ 23.12.2018	480	496	• 09.09.2019 tarihinde 248 gün gün (ödemelerdeki gecikme ve firmaya tebligat süresi nedeniyle) • 11.02.2020 tarihinde 44 gün (248 günlük süresinin havanın fen noktasından çalışılmayan döneme denk gelen kısmı nedeniyle) • 23.06.2020 tarihinde 34 gün (pandemi nedeniyle) • 27.08.2018 tarihinde 95+75 gün (95 günü %20 iş artışı, 75 günü bu sürenin havanın fen noktasından çalışılmayan döneme denk gelmesi nedeniyle)

www.balioglu.net

BULGU 7: Harcamalara Katılma Paylarına İlişkin Uygulama Hataları Olması

SASKİ'nin 2020 yılı mali tablolar ve eki belgelerin incelenmesinde; su tesisi ve kanalizasyon harcamalarına katılma payına tabi gayrimenkullerin ilgili tapu dairesine bildirilmediği ve mevzuat hükümlerine uygun olarak tahsilat işlemlerinin yapılmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "*Payların Hesaplanması*" başlıklı 89'uncu maddesine göre; hem kanalizasyon hem de su tesisleri harcamalarına katılım payları bir program dâhilinde veya istek üzerine doğrudan doğruya yapılan işlerde, bu hizmetler dolayısıyla yapılan giderlerin tamamıdır. Yapılacak giderler peşin ödendiği takdirde, bu paylar ilgililerden yüzde yirmi beş noksanı ile alınır.

21.08.1981 tarih ve 17435 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun Harcamalara Katılma Payları ile İlgili Hükümlerinin Uygulanmasına

İlişkin Yönetmelik'in "*Tahsil Şekli*" başlıklı 22'nci maddesine göre; harcamalara katılma payları ilan ve tebliğ edildikleri yılı izleyen bütçe yılından itibaren 4 yılda bir 4 eşit taksitte tahsil edilmektedir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere, harcamalara katılma payları peşin ödemelerde yüzde 25 noksanı ile tahsil edilir, aksi halde 4 yılda 4 eşit taksitle tahsil olunur. Ancak yapılan incelemede, harcamalara katılma payı mükelleflerine SASKİ'nin, peşin ödemelerde yüzde 25 indirim yapmadığı ve 4 taksit imkânı sağlamadığı görülmüştür.

Aynı zamanda harcamalara katılma payına tabi gayrimenkullerin listesi, ilgili tapu dairelerine bildirilmemiştir. Şöyle ki; Belediye Gelirleri Kanunu'nun harcamalara katılma payının tahsil şeklini düzenleyen 93'üncü maddesinde, harcamalara katılma payına tabi gayrimenkullerin listesinin belediyelerce ilgili tapu dairelerine bildirileceği, söz konusu gayrimenkullerin satış, hibe ve trampaları halinde tapu dairesinin payın tahsilini sağlamak üzere, belediyeyi haberdar edeceği ve pay ödenmedikçe intikal işleminin yapılmayacağı belirtilmiştir. Yani gayrimenkule ait su tesisi ve kanalizasyon harcamalarına katılma payı ödenmeden tapuda devir işlemi gerçekleştirilemeyecektir. Büyükşehir belediyelerinde su tesisi ve kanalizasyon harcamalarına katılma payı, su ve kanalizasyon idareleri tarafından tahakkuk ve tahsil edilmektedir. Dolaysıyla ilgili tapu dairelerine bildirim belediyelere bağlı müessese olan su ve kanalizasyon idaresince yapılmalıdır. Tapu dairesine yapılacak bildirim, İdarenin ileride doğabilecek risklere karşı alacağını güvenceye almaya yönelik bir tedbirdir.

2020 yılsonu itibariyle su ve kanalizasyon harcamalarına katılma payı toplam tahakkuk tutarı 10.724.832,22 TL, toplam tahsilat tutarı 9.940.709,02 TL ve gelecek yıla devreden tahakkuk tutarı ise 784.123,20 TL'dir. Gelecek yıla/yıllara devreden toplam tahakkuk tutarı, aslında tahsil edilemeyen veya tahsil zamanı gelmeyen kamu alacağı toplamını oluşturmaktadır. Kamu alacağı niteliğinde olan bu tutarın tahsili (yasal süreler dikkate alınmak koşuluyla) ilerleyen yılda/yılarda yapılacaktır.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri ve açıklamalar kapsamında; harcamalara katılma paylarının mevzuatta öngörülen şekilde tahsilatının yapılması, vatandaşa ödeme kolaylığı sağlanması açısından; tahakkuku yapılan harcamalara katılma payına tabi gayrimenkullerin listesinin ilgili tapu dairesine zamanında bildirilmesi ise, borçluların gayrimenkul satış, hibe ve trampa işlemlerinde, borçlarının ifasını sağlamak veya borçların ifa edilmemesi halinde, amme alacağının teminat altına alınması bakımından önem taşımaktadır.

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
https://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net

8. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	**Yıl/Yıllar**	**İdare Tarafından Yapılan İşlem**	**Açıklama**
Çevre Temizlik Vergisi Tahakkuk Kayıtlarının Hatalı Yapılması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bu konuda mevzuata aykırı bir hususa rastlanılmamıştır.
2017 Yılına Ait "Mali Durum ve Beklentiler Raporu"nun Hazırlanmaması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	2020 yılı 1. ve 2. dönemde ilgili rapor yayımlanmıştır.
Güvence Bedelinin Güncellenmemesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bu konuda mevzuata aykırı bir hususa rastlanılmamıştır.
Maddi Duran Varlıklar Hesabı'na Kaydedilmesi Gereken Duran Varlıkların İlk Madde ve Malzeme Hesabı'na Kaydedilmesi	2017	Kısmen Yerine Getirildi	Kamu idaresi 150 İlk Madde ve Malzemeler Hesabı'nda izlenmemesi gereken alımlarında 25 Hesap Grubunu kullanmaya

www.balioglu.net

			başladığını belirterek örnek kayıt sunmuştur.
Mali Kuruluşlardan Kullanılan Kredilerin Toplam İşleyecek Faizlerinin Kredinin Kullanıldığı Yılda Gider Yazılması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	2020 yılı denetim döneminde izleyen dönemlerde işleyecek faizler için 481- Gider Tahakkukları Hesabı'nın kullanılmasına son verilmiştir.
Yapılandırılan Faaliyet Alacaklarının Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesaplarında İzlenmemesi	2017	Yerine Getirilmedi	Söz konusu durum devam "Denetim Görüşünün Dayamağı Bulgular" bölümünde "BULGU 3: Çeşitli Kanunlar ile Yapılandırılmış Alacakların Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı'nda İzlenmemesi"

www.balioglu.net

			olarak yer almıştır.

www.balioglu.net